

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 113.K.707.337/2020/36.
A felperes: Emporia Style Korlátolt Felelősségű Társaság
(1012 Budapest, Márvány utca 17.)
A felperes képviselője: SzecsKay Ügyvédi Iroda - eljáró ügyvédek:
[REDACTED]
[REDACTED]
(1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 16-17.)
Az alperes: Gazdasági Versenyhivatal
(1054 Budapest, Alkotmány utca 5.)
Az alperes képviselője: dr. Ay Zoltán Nándor kamarai jogtanácsos
A per tárgya: versenyügyben hozott VJ/33-125/2018.
iktatószámú határozat mint közigazgatási
cselekmény jogszerűségének vizsgálata

Í T É L E T

A Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1 000 000 (egymillió) forint perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy – az adóhatóság külön felhívására – fizessen meg a Magyar Államnak 1 500 000 (egymillió-ötszázezer) forint kereseti illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az 1997-ben alakult felperes – tulajdonosa a Jetzoom Holdings Limited (Cyprus) – cégmáslat szerinti főtevékenysége 2017-től csomagküldő, internetes kiskereskedelem. Ékszerkereskedelmi tevékenységét 2016-ban kezdte meg, majd saját maga gyártott TV műsorokat. Korábban sírkő és gránitkő forgalmazási tevékenységet folytatott, illetőleg reklám- és média megjelenési szolgáltatást végzett. Elnevezése 2017. június 1. napjától változott a jelenlegire, amikor a vásárlók körében egyre népszerűbbé és kedveltebbé váltak a termékei, és kialakította hasonló nevű saját brandjét. A magyarországi TV műsorok mellett Európa számos országában elindult az Emporia Style TV adásainak sugárzása. A felperes árbevétele döntő többsége (több, mint 75-80 %-a) külföldről származik, egyúttal a magyarországi tevékenysége egyre csökken, jelenleg 20-25 % alatt van. A

felperes 2019. évi nettó árbevétele 7.460.095.000 forint volt. A magyarországi ékszerkereskedelmi tevékenységéből származó árbevétele 2016 november-decemberében 107.705.359 forint, 2017-ben 508.012.740 forint, 2018-ban 560.463.139 forint, míg 2019 január-novemberében 627.514.981 forint (összesen 1.803.696.219 forint) volt.

- [2] A felperes 2016 novemberétől kezdődően az RTL Klub (2017. október), a TV2 (2016. november-december, 2017. január-február, 2017. június-október, 2018. április-május), a Fem3 (2017. január-február), a Mozi+ (2017. január-február) és az ATV (2018. májustól 2020. szeptemberig) televíziós csatornákon sugározta az Ékszer TV című – ún. televíziós vásárlási műsorablak típusú – műsorát (a továbbiakban: műsor), amelynek során Magyarországon egyedülállóként ékszereket értékesített a televízió keresztül.
- [3] A naponta fix időpontban jelentkező műsor ún. körkörös szerkesztésű, azaz az adásból történő vásárláshoz szükséges információk közül számos folyamatosan, néhány verbálisan és gyakran kerül publikálásra. Az ún. call TV formátumú műsor lényege, hogy a televíziós társaság a műsor sugárzásához szükséges műsoridőt biztosítja, azaz a reklámidéjét értékesíti a megrendelő, adott esetben a felperes számára; míg a műsorok elkészítéséhez szükséges infrastruktúrát, stábot, know-how-t teljes egészében a megrendelő felperes teremti meg. A műsorban először a termék „eredeti árát” jelölik meg (ún. induló ár vagy kezdő ár), amelyből szinte azonnal bizonyos mértékű kedvezményt is biztosítanak, és az ár egyre csökken az adás folyamán. Az ékszerekkel kapcsolatban számos információ hangzik el a műsorvezetőtől, valamint jelenik meg a képernyőn, amelyek részben az ékszerek anyagára, összetételére, nemesfém- és/vagy drágakő-tartalmára vonatkoznak, részben pedig a termékek különlegességét, egyediségét hivatottak alátámasztani (például: „egyenesen Rómából”, „szerencsehozó talizmán”, „Milánóban tervezve az olasz designer [...] által”, „az Áldás Nagy Keresztje”, „Diana hercegnő eljegyzési gyűrűje”, „díjnyertes magyar medál”, „angyalgyémánt”, „a Taylor karóra” stb.). A műsorban kiírják, illetve bemondják egyrészt a telefonálók számát, másrészt a korlátozott darabszámot, harmadrészt a korlátozott ajánlati időt.

A megelőző közigazgatási eljárás és a keresettel támadott döntés

- [4] Az alperes 2018. szeptember 18-án versenyfelügyeleti eljárást indított a felperessel szemben, mert észlelése szerint a felperes a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
- [5] Az alperes a 2020. szeptember 24-én kelt VJ/33-125/2018. számú egységes szerkezetbe foglalt határozatában megállapította, hogy a felperes 2016 novemberétől az ATV, Mozi+, Story5, Fem3, Sláger Tv, Tv2 televíziós csatornákon sugárzott Ékszer TV című televíziós műsorában közzétett, továbbá az azzal összefüggő egyéb kereskedelmi kommunikációjával (például saját weboldala, www.youtube.com oldalon közzétett videók stb.) megtévesztette a fogyasztókat egyrészt az ékszerek értékesítése során kínált kedvezmények mértéke vonatkozásában; másrészt az ékszerek egyes tulajdonságai kapcsán közzétett, nem bizonyított (ekként valótlannak minősülő) állítások révén; harmadrészt tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor a fogyasztó azonnali döntéshozatalra készítése céljából valótlannul azt állította, hogy a bemutatott ékszerek az adott kedvező áron csak nagyon korlátozott ideig és korlátozott mennyiségben állnak rendelkezésre. A felperest a határozat mellékletét képező belső eljárásrend alkalmazására és – a jogsértés miatt – 480.000.000 forint versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte.
- [6] Megállapította, hogy a felperes magatartásával megvalósította az Fttv. 6. § (1) bekezdés c) pontját, megsértve a 3. § (1) bekezdését. Indoklásában hivatkozott továbbá az Fttv. 2. § a) és d) pontjára, 4.

§ (1) bekezdésére, valamint a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 76. §-ának és 78. §-ának rendelkezéseire.

[7] Az érintett piac vonatkozásában rögzítette, hogy az Ékszer TV-vel – figyelemmel annak televíziós vásárlási műsorablak típusára – el lehet érni, hogy a nézése és az onnan történő vásárlás szokássá váljon. Megállapította, hogy a műsor körkörös szerkesztése okán a néző bármikor bekapcsolódhat a szolgáltatásba, és bármikor vásárolhat ékszert. Álláspontja szerint az Ékszer TV műsor nézőit – ezáltal a műsorban bemutatott ékszerek keresleti oldalát – azok a fogyasztók képezik, akik a műsor sugárzásának idejében (főműsoridőn kívül eső időszakok, jellemzően délelőtt, délután és késő este) otthon vannak (például kisgyermekes anyák, idős emberek, munkával nem rendelkezők), és érdeklődnek a piaci árhoz képest alacsonyabb áron beszerezhető ékszerek iránt. Tekintettel arra, hogy az ékszerek viselése hagyományosan a nőkhöz kötődik, hangsúlyozta, hogy a szűken vett keresleti oldalt azon felnőtt nők képezik, akik érdeklődnek az egyszerűen, otthonról egy telefonhívás által, viszonylag alacsony áron beszerezhető ékszerek iránt, amelyet alátámaszt az is, hogy mind a műsorban, mind a www.ekszertv.hu honlapon bemutatott ékszerek megjelenése, típusa, tulajdonságai alapján nőkhöz köthetők, illetve hogy az adásban elhangzott megszólítások a legtöbb esetben „Hölgyek”, „Hölgyeim”.

[8] A vizsgált kereskedelmi gyakorlat és a rendelkezésre álló bizonyítékok körében megállapította, hogy jellemzően már az első kedvezményes ár is jelentősen alacsonyabb az eredeti árnál (gyakran annak 10 %-a körüli érték, de akár ennél alacsonyabb is lehet). Rámutatott, hogy a műsorban is hivatkozott www.ekszertv.hu weboldalon az ékszerek árának feltüntetése – „outlet árként” megjelenítve – szintén egy magasabb, áthúzott ár és az ahhoz képest elérhető, jellemzően 80-85 %-os kedvezmény kíséretében történik.

[9] Rögzítette, hogy a felperes az „induló árak” vagy „eredeti árak” becsült piaci árral való egyezőségének igazolására csatolt egy igazságügyi szakértői véleményt (a továbbiakban: magánszakvélemény), amely valamennyi, a szakértő által vizsgált termék esetén azt tartalmazta, hogy a szakértő által a becsült piaci érték forintra pontosan megegyezett a műsorokban a felperes által feltüntetett induló árral. Az alperes a magánszakvéleményt több okból nem tartotta alkalmasnak annak igazolására, hogy a műsorokban a szerkesztők által megállapított induló árak valóban az adott termékek piaci értékét tükrözik. Egyrészt azért, mert a szakértő bár részletesen megjelölte a nemesfémek és a gyémántok árának alapjául figyelembe vett forrásokat, ugyanakkor az előállítási költségek és az általa alkalmazott különféle értékszorzók esetében semmilyen levezetést, magyarázatot, elemzést nem fűzött az általa megadott értékekhez, így azok indokoltsága nem ellenőrizhető, miközben az egyes ékszerekre kimutatott végösszegeket jelentős mértékben befolyásolják (akár meg is hatszorozhatják, vagy közel 3.000.000 forinttal is megnövelhetik). Másrészt megkérdőjelezte a módszertant abból az okból, hogy a szakértő által kimutatott „piaci érték” minden egyes vizsgált ékszer esetében pontosan megegyezett a műsorban megjelenített, ékszerbecsüs végzettséggel nem rendelkező szerkesztők által meghatározott „induló árakkal”, miközben maga a felperes akként nyilatkozott, hogy az ékszerek értékének meghatározása szükségszerűen magában hordozza az azzal megbízott személy szubjektív értékítéletét. Harmadrészt kétségeket vetett fel az a tény, hogy a végső ár, amelyen a felperes az ékszereket ténylegesen értékesítette, többségében alacsonyabb, mint a szakértő által becsült – csak az alapanyagok és a megmunkálás becsült értékét tartalmazó – előállítási érték, mert ebből arra lehetett következtetni, hogy a vállalkozás önköltségi ár alatt, azaz veszteséggel értékesítette az ékszerek döntő többségét. Negyedrészt kifogásolta, hogy a szakértő csak hivatkozott arra, hogy társszakértőkkel folytatott konzultációk és szemle is a munkamódszere részét képezte, de ennek részleteit, eredményeit nem dokumentálta.

[10] Rögzítette az ékszerek reklámozott tulajdonságai körében, hogy felhívására a felperes előadta, hogy a gyártó a nemesfém ékszerekhez szolgáltat egy dokumentumot, amelyben részletesen feltünteti az adott ékszer jellemzőit: „purity” (tisztaság), „Total WT in GMS” (ékszer súlya), „stone details” (drágakövek leírása), „stone weight” (drágakő súlya) stb., és az ebben a dokumentumban szereplő adatokat (kő típusa, mérete, karátszáma, ékszer nemesfém tartalma [pl.: 925 ezüst]) emeli be a felperes a saját rendszerébe, majd az adott ékszer megrendelésekor – kódszám alapján – ő maga

kiállítja az Authenticity Certificate elnevezésű kártyát. Rámutatott, hogy a felperes az ékszerek egyéb, a műsorban megjelenített tulajdonságai kapcsán – felhívás ellenére – semmilyen igazolást nem nyújtott be, csupán egy táblázatot csatolt az ékszerekre vonatkozó információk igazolására. Kifejtette, hogy a „Diana gyűrű” kapcsán a felperes előadta, hogy azt a Károly herceg által Diana hercegnő számára adott eljegyzési gyűrű alapján inspirálódva készítette el, azonban a megfizethetőség érdekében ezüstöt és mesterséges ékszerköveket használt, az eredeti arany, gyémánt és zafir helyett, valamint az álláspontja szerint nyilvánvalóan egyetlen fogyasztó sem gondolhatta, hogy ténylegesen Diana hercegnő gyűrűjét kínálják eladásra, amelyhez csatolta az eredeti ékszerről készült, az interneten elérhető fotókat. Rámutatott, hogy a felperes hasonló érveket hozott fel az Izaura gyűrűt és a Taylor karóráról is. Kifejtette, hogy a felperes a gyémántot tartalmazó, illetve az arannyal fúttatott ékszerek kapcsán hivatkozott a gyártó általi tanúsításra, és szintén erre alapozta az ékszerek egyediségére, exkluzivitására vonatkozó állításait. Az „élet köve”, „Isten köve”, „krizantén gyémánt”, „angyalgyémánt”, „végtelen szeretet keresztje”, „áldás nagy keresztje” kifejezésekkel összefüggésben pedig előadta, hogy a felperes szerint azok az ékszerek színe, formája alapján a műsorvezető által bemutatott, részben vallási eredetű asszociációkra utaló fantáziánemek, így nem megtévesztőek. Kifejtette, hogy a szintén a gyártótól kapott információkra hivatkozott a felperes a [REDACTED] vagy [REDACTED] által tervezett ékszerekről adott tájékoztatások alapján, ugyanakkor erre vonatkozó külön bizonyítékot nem csatolt.

- [11] Hangsúlyozta, hogy műsorban bemutatott képi-, vizuális és szöveges elemek megjelenítése azt üzeni a fogyasztók számára, hogy az adott ajánlat azonnali döntést, vagyis azonnali megrendelést igényel, más esetben az ajánlatban szereplő, különleges tulajdonságokkal bíró terméket az adott áron nem tudja megvásárolni.
- [12] Rögzítette, hogy nem fogadta el a kötelezettségvállalási javaslatot, amelyben a felperes vállalta, hogy gyakorlatát a jogszabályi előírásoknak megfelelően átalakítja, és amelynek egyes elemei megvalósítását már a versenytanácsi tárgyalást megelőzően megkezdte. A határozat 65. pontjában feltüntette a vállalás – későbbi kiegészítésekkel egybefoglalt – elemeit.
- [13] A jogsértés megállapításán túl a Tpv. 78. § (1) bekezdése alapján további jogkövetkezményként versenyfelügyeleti bírságot szabott ki, a figyelmeztetés alkalmazásának mellőzését indokolta. A bírságösszeget a Tpv. 78. § (3) bekezdésének, illetőleg a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Versenytanács elnökének 12/2017. számú, a fogyasztóvédelmi típusú ügyekben kiszabott bírság meghatározásának szempontjairól szóló közleményben (a továbbiakban: Bírságközleményben) foglaltaknak megfelelően határozta meg azzal, hogy a felperes a vizsgált időszakban mekkora összeget fordított az Ékszer TV című műsor közzétételére (672.938.031 forint), amelyet az alperes megfelelő kiindulási alapnak tekintett, azzal, hogy a költségeket csak az ékszerértékesítésből származó árbevételnek a teljes belföldi értékesítési árbevételhez képesti arányában vette figyelembe.
- [14] Súlyosító körülményként kiemelt súllyal vette figyelembe, hogy a jogsértés jelentős intenzitású volt, mert hosszú ideig (évekig) tartott, és több kereskedelmi csatornát érintett (köztük országos műsorszolgáltatókat is), így összességében a fogyasztók széles körét érthette el, valamint azt, hogy a jogsértő gyakorlatok üzenete erőteljes volt, a felróhatóság körében pedig közepes súllyal, hogy a felperes a kereskedelmi gyakorlata keretében több – akár külön-külön is értékelhető – jogsértő fogyasztói tájékoztatást is közölt.
- [15] Enyhítő körülményként értékelte, hogy a felperes a jogsértő magatartással felhagyott, azonban ezt csak kis súllyal tudta figyelembe venni, mivel arra az eljárás igen késői szakaszában, az előzetes álláspont közlését követően került sor.
- [16] Az alapösszeg meghatározását követően kerül sor a Bírságközlemény értelmében a jogsértés esetleges ismétlődésének, a jogsértéssel elért előnynek, az elrettentő hatásnak és a Tpv. 78. §-ában meghatározott bírság maximumának a figyelembevételére, amely körben korrekció alkalmazását nem látta szükségesnek.
- [17] A kalkulált bírság mértékét tovább csökkentette, mivel a felperes az előzetes álláspont megismerését követően utólagos megfelelési program keretében belső eljárásrendet dolgozott ki és vezetett be a jövőbeli hasonló magatartások elkerülése érdekében. Kifejtette, hogy ennek

alkalmazását a Tpv. 76. § (1) bekezdés i) pontja alapján kötelezettségként elő is írta a felperes számára, és amelynek teljesítését utóvizsgálat keretében ellenőrizheti. Az utólagos megfelelési programra tekintettel biztosított bírságcsökkentés mértékének meghatározása során figyelemmel volt arra, hogy a felperes – nyilatkozata szerint – KKV-nek minősül, és hogy a belső eljárásrend még az eljárás folyamán bevezetésre került.

[18] Ugyanakkor nem tudta bírságcsökkentő tényezőként értékelni a felperes azon hivatkozását, hogy Angliából oktatási anyagot szerzett be és a munkatársaknak ez alapján tréningeket tartott, mivel azok nem az értékesítés fogyasztóvédelmi jogszabályoknak megfelelő biztosítását szolgáló rendelkezéseket tartalmaztak, hanem az értékesítés ösztönzését, hatékonyabbá tételét célzó technikákat, eljárásokat mutattak be; ekként nem feleltek meg az előzetes megfelelési programokkal szemben támasztott követelményeknek. Szintén nem tudta tevőleges jóvátételként értékelni a fogyasztóknak biztosított 30 napos elállási jogot vagy egyéb együttműködésként a kötelezettségvállalási javaslat utólagos megfelelési erőfeszítéseken túlmutató más elemeinek részbeni megvalósítását, mivel ezek nem feltétlenül alkalmasak az általuk kitűzött célok elérésére.

[19] A felperes által bemutatott gazdálkodási adatokra és az azokhoz fűzött magyarázatra tekintettel nem látta indokoltnak a bírság mértékének csökkentését, mivel azok nem támasztották a fizetőképességének hiányát. Ugyanakkor a felperes koronavírus járvány miatt romló pénzügyi helyzetére tekintettel részletfizetés biztosítására az eljáró versenytanács lehetőséget látott.

A felperes keresete, az alperes védírata

[20] A felperes keresetében elsődlegesen a határozat megváltoztatását kérte, annak megállapítása mellett, hogy a felperesi magatartások nem jogsértőek; másodlagosan a határozat megváltoztatását a bírság kiszabásának mellőzése mellett; harmadlagosan a határozat bírság mérséklésével történő megváltoztatását; negyedlegesen a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését a bírság kiszabásának mellőzése mellett; ötödlegesen a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését a bírság mérséklése mellett; hatodlagosan a határozat megváltoztatását és a fizetendő részlet csökkentését. Perköltségigényét költségjegyzéken nyújtotta be.

[21] Eljárási szabálysértések körében sérelmezte az eljárás elhúzódását. Előadta, hogy az alperes egy panasz kivizsgálásával kereste meg 2018. június 19-én, és az erre adott válaszok alapján 2018. szeptember 18-án indította meg a versenyfelügyeleti eljárást. Kifejtette, hogy az alperes a vizsgálatra fordított időt elhúzta, és a több éven át indokolatlanul tartó vizsgálati idő megnövelte a vizsgálati időszakot, amivel értelemszerűen jelentősen megnövelte a bírság alapját képező költségek összegét is. Kiemelte, hogy amennyiben az alperes az eljárást észszerű időben lefolytatta volna, úgy 2018 decemberéig tartott volna a vizsgált időszak, és így a megállapított bírságösszeg kevesebb, számítása szerint 330.000.000 forint lett volna.

[22] Álláspontja szerint a határozat jogszabálysértő. Súlyos jogsérelmet okoz számára, mert az alperes jogszabályellenesen állapította meg azt, hogy tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, ennek következtében a kiszabott bírság is jogszabályellenes.

[23] Az általa nyújtott kedvezmény mértékével, az ékszerek eredeti árával kapcsolatban kifejtette, hogy álláspontja szerint a közigazgatási eljárásban csatolt magánszakvélemény alátámasztotta, hogy a piaci árként feltüntetett árak valóban megfelelnek a termékek piaci értékének, így azt az alperes megalapozatlanul rekesztette ki a bizonyítékok köréből. Hangsúlyozta, hogy az alperes nem adott elő olyan konkrét adatot vagy érvelést, amely az adott termékkel kapcsolatos szakértői megállapítást vagy annak számszaki szempontból való helyességét megkérdőjelezné. A magánszakvélemény kellő részletességgel és az egyes termékek esetében ellenőrizhető módon igazolja az adott napon érvényes piaci árak helyességét. Kifogásolta, hogy a határozat adós maradt annak részletes kifejtésével, hogy mely konkrét termékek, mely konkrét jellemzői tekintetében nem tartja alaposnak azt. A határozat 104. pont 1. alpontja megállapításait vitatta, valamint iratellenesnek is tartotta, ugyanis a 6. és 10. számú tétel nem ugyanazt a szettet takarja (a 6. szett „tenyésztett gyöngyökkel és cirkónia kövekkel”, míg a 10. szett „Emporia kristály kövekkel” volt

díszítve). A határozat 104. pont 2. alpontjával kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az alperes érvelése ellentmondásos, azért vonta kétségbe ugyanis a magánszakvélemény megállapításait, mert azok alátámasztották a felperes által kommunikált árakat, ugyanakkor semmilyen érdemi észrevételt nem tett, pusztán általánosságokat fogalmazott meg. A határozat 104. pont 3. alpontjával kapcsolatban megjegyezte, hogy az a körülmény, hogy a felperes hogyan, mikor, miért és milyen kedvezményes áron tudta beszerezni a termékeket – akár előállítási érték alatt is – és ezeket milyen árrésszel értékesítette, nem képezte a vizsgálat tárgyát, így az alperesi érvelés szempontjából irrelevánsnak tartotta. Kifejtette, hogy az alperes teljesen alaptalanul feltételezte, hogy azokat a felperes veszteségesen értékesítette. A határozat 104. pont 4. alpontja vonatkozásában az alperesi érvelést értelmezhetetlennek tartotta, mert a magánszakvélemény tartalmazta, hogy a szakértő milyen munkamódszereket alkalmazott, és ezekből milyen következtetésre jutott.

- [24] Hivatkozott arra, hogy az eljárás során tett nyilatkozata szerint az eredeti árként feltüntetett összegek az www.ekszertv.hu és a schmuckshow.com honlapokon feltüntetett árak, ugyanakkor az alperes az általa elvégzett véletlenszerű keresés alapján nem tudta megállapítani, hogy a műsorban vagy az www.ekszertv.hu honlapon aktuálisan elérhető ékszerek megjelentek volna a schmuckshow.com honlapon, amelynek kapcsán jelezte, hogy ennek oka az, hogy pontatlanul került megjelölésre a kérdéses honlap, és az alperes a véletlenszerű kereséseket rossz honlapon folytatta le. Kiemelte, hogy a helyes weboldal címe „new.schmuckshow.com”, amelyre a „<https://www.schmuckshow.com>” weboldal is átirányít, azonban a <https://schmuckshow.com> („www” előtag nélküli változat) webcím átirányítása az aktív webshopra nem történt meg. Hangsúlyozta, közömbös az a körülmény, hogy a honlapon keresztül volt-e értékesítés, ha a felperes által kommunikált induló ár a honlapon ténylegesen elérhető volt, és ezen az áron a fogyasztók megrendelhették volna az adott terméket.
- [25] Hivatkozott arra is, hogy részletesen kifejtette, hogy a kedvezményes árakkal kapcsolatos alperesi értelmezés sérti a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (a továbbiakban: UCP Irányelv) rendelkezéseit és a kapcsolódó joggyakorlatot, valamint az Európai Bizottság vonatkozó iránymutatását (a továbbiakban: Iránymutatás) a különböző promóciós gyakorlatokra; nincs előírás kifejezetten arra a kereskedőknek, hogy sajátos módokon jelenítsék meg a leárazásokat, vagy hogy feltüntessék a kedvezményes árak okait.
- [26] Kiemelte, hogy a fogyasztók ténylegesen kedvező ár-érték arányban, mindig az adott termékkel összefüggésben elérhető legkedvezőbb áron jutottak hozzá a megvásárolt termékhez, különösen az ajándékokra figyelemmel, amelyet alátámaszt az a körülmény is, hogy a megvásárolt termékek mindössze 3 %-ában került sor visszaküldésre. Ezen elállások esetén is a fő indok a nem megfelelő gyűrűméret volt. Hangsúlyozta, hogy a feltüntetett induló vagy eredeti ár azt az árat jelöli, amely a termék becsült piaci értéke, amely a termékek egyediségéből és a piac folyamatosan változó jellegéből adódóan akár napról napra változhat, valamint sok esetben nem vethető össze más, hasonló tulajdonságokkal rendelkező ékszer piaci árával. Kifejtette, hogy a termékek piaci árát, forgalmi értékét számos jellemző, illetve körülmény befolyásolja (sorozatgyártásban történő előállítás; design; nemesfém vagy a drágakő karátszáma és típusa; a nemesfém mindenkori világpiaci ára stb.).
- [27] Összességében fenntartotta, hogy igazolta, hogy az eredeti, vagy induló ár a termékek piaci árát jelöli. Ezek a piaci árak valóságosak és megalapozottak voltak, továbbá a honlapon ezen az áron a termékek elérhetőek voltak.
- [28] Az ékszerek reklámozott tulajdonságai vonatkozásában előadta, hogy az ékszerek összetételével, nemesfém- és drágakőtartalmával kapcsolatban az alperes azt állapította meg, hogy a felperes a jogszabályi előírásoknak megfelelően elvégeztette az általa forgalmazott ékszerek tanúsítását, és e körben az eljárást végzésével megszüntette. Hangsúlyozta az előzetes álláspontra adott észrevételeinek 2. számú mellékletében foglaltakra figyelemmel, hogy az olyan kifejezések, mint a „csodálatos”, „lenyűgöző” objektív tartalmat nem hordoznak, hanem szubjektív értékítéleten alapulnak, így ezen állítások igazolása nem lehetséges, és nem is követelhető meg jogszerűen az UCP Irányelv és az Fttv. értelmében. Kiemelte, hogy az előbbi kimondta, hogy „aránytalan lenne,

és indokolatlanul akadályozná a kereskedelmet, ha nemzeti intézkedés tiltaná azon állításokat (pl. „ömlengés”), amelyek csupán a nagyon hiszékeny, naiv vagy felületes fogyasztókat vezetik félre”. Utalással az alperes VJ/5/2005. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott döntésére rámutatott, hogy szubjektív állítások alátámasztására nincs lehetőség, és így azok megtévesztő jellege fogalmilag is kizárt még abban az esetben is, ha a szubjektív állítás erőteljes figyelemhívásra alkalmas és kifejezetten arra is szolgál. Álláspontja szerint az észszerűen eljáró fogyasztó számára nyilvánvaló, hogy a felperesi állítások az ékszerek jellegét, az általuk sugárzott hangulatot, miliőt írják le, amelyet a fogyasztó kedvező áron megvásárolhat, aki nyilvánvalóan nem gondolhatja, hogy a fantázianevek alatt több példányban is árusított ékszerek ténylegesen Diana gyűrűjét, a Pápai áldást stb. jelentik. Az alperesi értékelést azért is ellentmondásosnak tartotta, mivel a határozat nem állapított meg megtévesztést az ékszerek összetétele tekintetében, vagyis a fogyasztók azzal tisztában voltak, hogy az ékszerek nyilvánvalóan olcsóbb anyagokból készülnek (amire tekintettel a fogyasztók kedvezőbb áron juthatnak ezen termékekhez, mint például aranyékszerekhez), és így észszerűen csak abból indulhattak ki, hogy az ékszerek kialakítása, a művészi design jellegét tekintve olyan, amely az ékszerek fantázianeve által leírt hangulatot sugallja, de a fantázianevek nem jelentik azt, hogy például valóban Diana igazi gyűrűje kerül eladásra. Az alperes által azonosított észszerűen eljáró fogyasztó részéről irracionális az a feltételezés, hogy az ékszerek fantázianevei mögött objektív állításokat kell keresni. Az alperes a termékek jellemzőinek valóságtartalmát általános jelleggel, valamennyi termék tekintetében vitatta. A tényállás tisztázásával kapcsolatos kötelezettség azt jelenti, hogy az egyes termékek egyes jellemzőivel kapcsolatban konkrétan meg kell jelölnie, hogy azok valóságtartalmát milyen okból és mennyiben vitatja, ennek azonban az alperes nem tett eleget.

[29] A termékek és a kedvező árak korlátozott elérhetőségével összefüggésben tévesnek és megalapozatlannak tartotta a határozat megállapításait. Álláspontja szerint a fogyasztókat nem készítette azonnali döntéshozatalra a termékek megvásárlásával összefüggésben, sőt a fogyasztó végső döntésének meghozatalához lényegesen kedvezőbb feltételeket teremtett egy hagyományos ékszerüzlethez képest, hiszen a termékeket a fogyasztók a kiszállításkor, utánvételes fizetéssel vásárolhatták meg. Fogalmilag kizártnak tartotta ezért, hogy a fogyasztóknak a vásárlással kapcsolatos ügyleti döntést azonnal, a tájékozott döntés lehetősége nélkül kellett volna meghozniuk. A termék kiszállításkor ugyanis megtagadhatták a termék árának kifizetését, és további kötelezettség nélkül elállhattak a szerződéstől, továbbá – a vonatkozó jogszabály szerinti 14 napot meghaladó – 30 napos elállási idővel rendelkezettek. A fogyasztónak így a termék kézhezvételét követően 30 nap állt rendelkezésére arra, hogy a termék valamennyi jellemzőjéről, különösen az árának kedvező voltáról meggyőződjön.

[30] A korlátozottsággal kapcsolatban kifejtett alperesi álláspontot is vitatta. Rámutatott, hogy amennyiben az adott országban futó televíziós műsorban nem kerül a teljes készlet értékesítésre, azaz amennyiben marad készlet egy adott országban történt értékesítést követően, úgy értelemszerűen a nem értékesített termékek visszakerülnek egy közös készletbe, amelyből az egyes országok a kereslet függvényében újabb termékeket tudnak igényelni.

[31] Kifejtette, hogy az alperes a bírság kiszabása kapcsán jogellenesen járt el, kirívóan okszerűtlenül mérlegelte a Tpv. 78. § (3) bekezdése szerinti körülményeket, nem vette számba valamennyi figyelembe vehető mérlegelési szempontot. Sérelmezte, hogy az alperes nem jelölte meg, pontosan mi az az alapösszeg, amit a bírság kiszabása körében figyelembe vett és amely összeget korrigált, valamint azt sem jelölte meg, hogy pontosan mely összegeket arányosította egymáshoz, ezért a bírság összegszerűségének kiszámítása követhetetlen. Megjegyezte, hogy a műsorában nem kizárólag ékszerek forgalmazására került sor, hanem más termékeket is értékesített; és ezen értékesítések aránya az eljárás során szolgáltatott adatokból megbecsülhető lett volna.

[32] Rámutatott, hogy a vizsgált időszak alatt a „televíziós ékszer árbevétele” összesen 1.740.270.919 forint, vagyis a televíziós árbevétel 57,42 %-a volt, ezért a kereskedelmi gyakorlat költségeként nem az alperes által megjelölt 672.938.031 forintot, hanem csak ennek 57,42 %-át, azaz 386.458.238 forintot kell alapösszegnek tekinteni. Álláspontja szerint így a bírságot 275.616.000 forintra indokolt csökkenteni.

- [33] Sérelmezte, hogy bár az alperes által lefolytatott versenyfelügyeleti eljárás tárgyát csupán a felperes egyes belföldi televíziós csatornákon sugárzott Ékszer TV műsorral összefüggésben felmerült kereskedelmi gyakorlata képezte, a bírság kiszabása körében e tény figyelembevételére nem került sor, így a döntés e tekintetben is jogsértő. Hangsúlyozta, hogy a Magyarországról származó bevétele a 2019-es üzleti évben összesen 1.157.234.000 forint, amelynek 10 %-a 115.723.400 forint arányosítási szempont szerint tehát a bírság mértéke legfeljebb 115.723.400 forint lehetett volna, azaz az alperes által kiszabott bírság összege többszörösen meghaladja a kiszabható bírság maximumát.
- [34] A bírság összegével kapcsolatos enyhítő és súlyosbító körülmények tekintetében követhetetlenek tartotta az alperes levezetését, mert az egyes súlyosbító és enyhítő körülmények tekintetében nem jelölte meg, hogy azok hány százalékban érintették az alapösszeget. A jogsértés jelentős intenzitásával, mint súlyosító körülménnyel kapcsolatban megjegyezte, hogy annak alkalmazása nem indokolt és iratellenes figyelemmel arra, hogy a műsorokat jellemzően kisebb nézettségű csatornákon vetítette, azon belül is a főműsoridőn kívül eső időszavokban. A több jogsértő fogyasztói tájékoztatással, mint súlyosító körülménnyel kapcsolatban kifejtette, hogy a nem tanúsított tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot egyik feltételezett jogsértés kapcsán sem. Előadta, hogy a felperesi gyakorlat módosításának körülményét kiemelt jelentőségű körülményként kellett volna figyelembe venni, mert a jogsértő jelleget csak az előzetes álláspontban kifejtettekből ismerhette meg. Kifogásolta, hogy az alperes egyáltalán nem értékelte enyhítő körülményként azt, hogy a felperes hosszú időn keresztül a jogszabályi határidő kétszeresét is meghaladó (30 napos) elállási jogot biztosított a fogyasztók részére.
- [35] Arra az esetre, ha a bírság kiszabása nem mellőzhető, a bírság mérséklésére, illetve a részletfizetésre vonatkozóan korábban előadott érveit fenntartotta.
- [36] Az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését kérte, figyelemmel az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére (tisztesleges eljáráshoz való jog) a Tpv. maximális bírság összegéről rendelkező 78. § (1b) bekezdésének vonatkozásában. Kifejtette, hogy bár a törvény rendelkezik extraterritoriális hatályról, azok alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha az adott piaci magatartás hatása Magyarország területén érvényesülhet. Hangsúlyozta, hogy a perbeli esetben azonban az alperes a felperes azon magatartását vizsgálta, amely kizárólag Magyarország területére korlátozódik, ugyanakkor a Tpv. 78. § (1b) bekezdése általános jelleggel határozza meg a bírságolás maximumát. Tehát azt sérelmezte, hogy bár egy minden vonatkozásban Magyarországra korlátozódó piaci magatartásról van szó, azonban a bírság összegének kiszabása a felperes magyarországi összbevétele helyett a teljes árbevételének figyelembevételével történt.
- [37] Az alperes a védiratában a felperes keresetének az elutasítását kérte, annak megalapozatlansága miatt, és perköltséget igényelt.
- [38] Az ékszerek eredeti árával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy véletlenszerű kereséseket végzett, amelyek során azt tapasztalta, hogy a <https://schmuckshow.com> weboldalon nem voltak megtalálhatóak sem a vizsgált időszakban, sem az aktuálisan a televíziós műsorban bemutatott egyes termékek, sem pedig az ekszertv.hu honlapon aktuálisan elérhető ékszerek (sem pedig fordítva). Vitatta ezért a felperes azon nyilatkozatát, amely szerint a műsorban bemutatott ékszerek a schmuckshow.com oldalon kerülnek értékesítésre az „eredeti áron”. Álláspontja alátámasztásául hivatkozott arra is, hogy ezen a honlapon – a televíziós műsorhoz hasonlóan – egy áthúzással jelölt árhoz képesti jelentős kedvezménnyel voltak elérhetőek az ékszerek. Az álláspontja szerint a felperes összességében nem bizonyította, hogy az oldalai bármelyikén keresztül ténylegesen sor került volna értékesítésre a műsorban vagy az ekszertv.hu weboldalon megjelölt „eredeti áron”.
- [39] Utalt arra, hogy határozatában részletesen megindokolta, a magánszakvéleményt milyen okokból nem tartja alkalmasnak annak igazolására, hogy a műsorokban a szerkesztők által megállapított induló árak valóban az adott termékek piaci értékét tükrözik.
- [40] Hangsúlyozta, hogy az ékszerek egyediségét, exkluzivitását, különlegességét hangsúlyozó jelzők kapcsán az Fttv. 14. §-ára hivatkozással felhívta felperest, hogy igazolja azok valóságát, azonban mindössze a gyártó által megadott adatokra és az általa kiállított tanúsítványra hivatkozott az

- ékszerek tulajdonságainak igazolásaként; amely bizonyítékokat megvizsgálva arra a megállapításra jutott, hogy azok nem tartalmazzak az ékszerek egyéb tulajdonságaira vonatkozó információkat.
- [41] A korlátozott elérhetőséggel kapcsolatban összességében rámutatott, a fogyasztókban az a benyomás alakulhatott ki, hogy a nagy telefonos érdeklődés folytán a készletek gyorsan csökkennek, továbbá figyelemmel arra, hogy az egyes ékszerek bemutatására szánt műsoridő is korlátos, a műsorban bemutatott ékszerek kedvező áron történő megvásárlása érdekében a mielőbbi cselekvés szükséges. Következtetése szerint a felperes egyértelműen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor – a fogyasztó azonnali döntéshozatalra készítése céljából – valótlannal azt állította, hogy a bemutatott ékszerek csak nagyon korlátozott ideig és korlátozott mennyiségben állnak rendelkezésre az adott kedvező áron, ezáltal megfosztva a fogyasztókat a tájékozott döntéshez szükséges időtől és alkalomtól.
- [42] A bírságkiszabással kapcsolatban kifejtette, hivatkozással a Kúria Kf.VI.37.650/2018/5. számú ítéletére, hogy a súlyosbító és enyhítő körülményeket okszerűen mérlegelte, ugyanis nem elvárás alperessel szemben, hogy mérlegelését egzakt matematikai műveletek alkalmazásával végezze el. Mérlegelése akkor jogszerű, ha az logikus és okszerű, és az a törvényes kereteken belül marad. Iratellenes, okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelés hiányában felülmérlegelésnek nincs helye.
- [43] Előadta, hogy kiindulási alapként a televíziós műsor költségeinek meghatározott részét vette csak figyelembe, és olyan arányban, ahogyan az ékszerértékesítés bevétele az egyes vizsgált időszakokban a felperes teljes magyarországi árbevételéhez viszonyult, így a felperes által megadott számadatok alapján számítható 63,5%-os arány és az alperes által használt, nem csak TV-s, hanem teljes ékszerértékesítésen alapuló arány egyébként nem tért el érdemben egymástól.
- [44] Fenntartotta, hogy a jogsértés intenzitása jelentős volt, annak ellenére, hogy nagyobb részt kisebb nézettségű csatornákon került a műsor sugárzásra, mivel az adásokra napi rendszerességgel, naponta kétszer került sor, több éven keresztül, ami összességében jelentős fogyasztói kör elérését biztosította.
- [45] Álláspontja szerint az enyhítő körülményeket is megfelelően számba vette, és értékelte, így enyhítő körülménynek tekintette a jogsértés abbahagyását, de annak késői időpontjára tekintettel csak kis súllyal. Emellett arról is számot adott, hogy a felperes által hivatkozott további körülményeket miért nem tudta a javára értékelni (30 napos elállási jog, angliai oktatási anyag és tréning).

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [46] A felperes keresete nem alapos.
- [47] A bíróságnak a közigazgatási jogvitát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4), 85. § (1)-(2) és a 86. § (1)-(2) bekezdése szerint a közigazgatási tevékenység megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján, a kereset keretei között kellett elbírálnia, a felek által előterjesztett kérelmekre és jognyilatkozatokra is figyelemmel, és a Kp. 78. § (2) bekezdése alapján a bizonyítékokat egyenként és összességükben, a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve kellett értékelnie. A határozat jogszerűségének vizsgálata során ezért az alperes által megállapított tényállásnak, és az annak alapjaként elfogadott bizonyítékoknak meghatározó szerepe volt. A bíróság az ítéleti tényállást a felek nyilatkozatai, a csatolt dokumentumok és a közigazgatási iratok alapján állapította meg.
- [48] A felperes keresetében eljárási és anyagi jogi jogsértésre is hivatkozott. A bíróság elsőként a felperes eljárási jogszabálysértésre (határidő túllépésre) vonatkozó kifogásait vizsgálta.
- [49] A Tpv. 63. § (1) bekezdése szerint az ügyintézési határidő az eljárás megindulásának napján kezdődik.
- A 63. § (2) bekezdés f) pontja értelmében az ügyintézési határidő a 67. § (7) bekezdése alapján indított eljárásban hatvan nap.
- A (8) bekezdés úgy rendelkezik, hogy az ügyintézési határidőbe nem számít be (...)
9. a hiánypótlásra felhívástól az annak teljesítéséig terjedő időtartam,

10. az ügyfélnek a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére, illetve okirat vagy más irat bemutatására való felhívásától az annak teljesítéséig terjedő időtartam, (...)

14. az eljáró versenytanács előzetes álláspontjának, illetve a vizsgálatot lezáró jelentésnek a 73. § szerint az ügyfél részére való megküldésétől az ügyfél nyilatkozatának megtételéig, de legfeljebb a nyilatkozattételre biztosított határidő lejártáig terjedő időtartam,

15. a 75/A. § (1) bekezdése szerinti felhívás közzétételétől az észrevételek benyújtására előírt határidő lejártáig terjedő időtartam, (...).

A 63. § (9) bekezdés f) pontja szerint a (3) bekezdés szerinti esetben további egy alkalommal, legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja az ügyintézési határidőt a Gazdasági Versenyhivatal elnöke, illetőleg versenytanácsi eljárás szakaszában a Versenytanács elnöke.

[50] A bíróság hangsúlyozza, hogy a felperes nem jelölte meg pontosan azt, hogy az alperes mennyivel lépte át az ügyintézési határidőt, csupán arra hivatkozott, hogy konkrét határidők sérelme nélkül is megállapítható az eljárás elhúzódása az indokolatlan eljárási cselekmények miatt. Ugyanakkor e körben sem fejtette ki konkrétan, hogy álláspontja szerint melyik eljárási cselekmény, adott esetben adatszolgáltatási felhívás volt szükségtelen, és ez által az eljárás elhúzódásához vezető. A bíróság hangsúlyozza, hogy nyilvánvalóan nem számít bele a határidőbe az az időtartam, amikor az alperes számára még nem áll rendelkezésre az az irat, amelynek megküldését kérte a felperestől, hiszen annak hiányában nem tudja eljárását érdemben folytatni. Ekként a bíróság nem tartotta megállapíthatónak eljárási jogsértés megtörténtét.

[51] A bíróság ezt követően a keresetnek a határozatot érdemben vitató részét vizsgálta, a felperes által állított jogsértés megállapíthatósága vonatkozásában.

[52] Az Fttv. 3. § (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A 3. § (3) bekezdése alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

[53] Az Fttv. 6. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megtévesztés tárgyát képező lehetséges tényező az áru ára, illetve díja, az ár, illetve díj megállapításának módja, különleges árkedvezmény vagy árelőny megléte.

[54] Az Fttv. 2. § d) pontja értelmében kereskedelmi gyakorlat: a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja.

[55] Az Fttv. 2. § h) pontja alapján „ügyleti döntés”: a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá, hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban. A törvény indokolása szerint az „ügyleti döntés” fogalma jóval tágabb e szókapcsolat köznapi értelménél, és – az irányelvi szabályozás szerint – szándékoltan eltávolodik a fogyasztó gazdasági döntéseinek szigorúan a magánjog szerinti szerződési akarat kifejezéseként való értékelésétől. Az indokolás alapján nem csupán a szerződéskötésig, arra vonatkozóan hozott fogyasztói döntés tekintendő ügyleti döntésnek, hanem a fogyasztó valamennyi, az áruhoz kapcsolódó gazdasági döntése is.

[56] A UCP Irányelv 2. cikk k) pontja szerint ügyleti döntés: a fogyasztó által arra vonatkozóan hozott döntés, hogy vásároljon-e, és ha vásárol, akkor hogyan és milyen feltételek mellett, egy összegben vagy részletekben fizessen-e, a terméket megtartsa vagy elidegenítse-e, a termékkel kapcsolatos szerződéses jogát gyakorolja-e, valamint, hogy a fogyasztó a cselekvés vagy a cselekvéstől való tartózkodás mellett döntsön-e.

[57] Az Európai Bizottság UCP Irányelvhez fűzött iránymutatása alapján az ügyleti döntés fogalmát tágan kell értelmezni, annak fogalmába a fogyasztó által egy termékkel kapcsolatban hozott döntések széles köre beletartozik, magában foglalja a vásárlást megelőző és a vásárlás utáni döntéseket is. A Kúria is hangsúlyozta a Kfv.III.37.645/2018/8. számú ítéletében, hogy az üzleti

döntés egy folyamat, amelynek minden elemét védi a jog, az ügyleti döntés fogalma nem szűkíthető le arra, hogy a fogyasztó megvásárolja-e a terméket, avagy sem. Az ügyleti döntési folyamat része a figyelemfelkeltés.

- [58] A fentiek alapján az ügyleti döntést a felperes tévesen azonosította a szerződés megkötésének aktusával, ekként alaptalanul hivatkozott az általa biztosított – a törvényesnél – hosszabb elállási jogra. A kiforrott bírói joggyakorlat alapján a fogyasztói döntés meghozatala ugyanis egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, és ezáltal a felperes által hangsúlyozott végső ügyleti döntést (a szerződés megkötésének aktusát), hanem egyes szakaszait is védi a jog. A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások tilalmának már a figyelemfelkeltéskor is érvényesülnie kell. Azaz nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra. A figyelemfelkeltés pedig kétségkívül ezen magatartások körébe tartozik, ugyanis egyértelmű jelentéstartalmat hordoz. Már önmagában az a körülmény kifogásolható, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, hiszen így a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára.
- [59] A felperes vitatta az alperes megállapításait az ékszerek eredeti árai, az ékszerek egyes tulajdonságai és az ajánlatok, termékek és a kedvező árak korlátozott elérhetősége vonatkozásában.
- [60] A bíróság a nyújtott kedvezmény mértéke, az ékszerek eredeti árával kapcsolatban benyújtott magánszakvélemény körében osztotta az alperesi álláspontot. Míg a szakértő részletesen megjelölte a nemesfémek és a gyémántok árának alapjául figyelembe vett forrásokat, az általa megállapított előállítási költségekhez és különösen az általa alkalmazott különféle értékszorzókhoz semmiféle magyarázatot nem adott, amely hiányában azok indokoltsága nem ellenőrizhető. Nem ismert így, hogy milyen számítási módszereket alkalmazott, mivel csak a számítás matematikai képletét ismertette, de a képletben szereplő egyes elemek (különféle értékszorzók) forrását és becslési módszertanát nem közölte. Nem ismerhető meg így a szakértő által alkalmazott munkamódszer maradéktalanul, amely ellentétes a felperes által a keresetében állítottakkal. A megalapozottsága azért is kétséges, mert a szakértő által kimunkált „piaci érték” minden egyes vizsgált ékszer esetében teljesen egyezik a műsorban megjelenített „induló árakkal”, amire az alperes helyesen hivatkozott. A felperes azon érvelésével kapcsolatban, amely szerint az alperes alaptalanul feltételezte, hogy a termékeket veszteségesen értékesítette, a bíróság rámutat arra, hogy az alperes ezen gondolatmenete arra vonatkozott, hogy az a tény is, hogy a végső ár, amelyen felperes az ékszereket ténylegesen értékesítette, többségében alacsonyabb, mint a szakértő által becsült előállítási érték, alátámasztja a magánszakvélemény alaptalanságát. Ezzel tulajdonképpen a felperes a szakértői vélemény alátámasztottságának hiányát állítja. A bíróság ezen érvelés mentén megállapította, hogy az alperes nem követett el jogsértést, amikor rögzítette, hogy a magánszakvélemény nem volt alkalmas a termékek piaci értékének igazolására a határozatban részletesen kifejtett indokok alapján.
- [61] A felperes azon hivatkozását sem tudta elfogadni, hogy az alperes a rossz honlapon végzett kereséseket, mert a fogyasztók számára elérhető <https://schmuckshow.com> weboldalon nem voltak megtalálhatóak sem a vizsgált időszakban, sem az aktuálisan a televíziós műsorban bemutatott egyes termékek, sem pedig az ekszertv.hu honlapon aktuálisan elérhető ékszerek. Az pedig, hogy utólag a felperes azt állítja, hogy egy másik honlapon voltak feltüntetve az „eredeti árak”, jelen ügy megítélése szempontjából relevanciával nem rendelkezik, és a kimentésére nem szolgálhat. A bíróság megjegyzi, hogy ha az alperes sem találta a „eredeti árakat” tartalmazó weboldalt, akkor előfordulhatott ugyanez a fogyasztóval is.
- [62] A felperesnek a UCP Irányelv rendelkezéseire, a kapcsolódó joggyakorlatra, valamint az Iránymutatásra való hivatkozására figyelemmel a bíróság hangsúlyozza, hogy az alperes megszorító nemzeti rendelkezést vagy előírást nem alkalmazott, hanem azt mondta ki, hogy az alkalmazott árfeltüntetési gyakorlat jogszerűtlen, mivel azt sugallja, hogy az áthúzással jelölt ár egy a felperes

által korábban alkalmazott és vagy a termék piaci értékét tükröző ár annak ellenére, hogy ezek egyikét sem tudta a felperes igazolni.

- [63] A bíróság megjegyzi, hogy bár a felperes keresetében egymásnak ellentmondó állításokat fogalmazott meg, amikor egyrészt azt adta elő, hogy az élő televíziós adások során feltüntetett „induló” vagy „eredeti ár” azt az árat jelöli, amely a termék becsült piaci értéke, másrészt, hogy a termékek egyediségéből és a piac folyamatosan változó jellegéből adódóan ez akár napról napra változhat, illetve sok esetben nem is feltétlenül vethető össze más, hasonló tulajdonságokkal rendelkező ékszer piaci árával.
- [64] Összességében rögzíthető, hogy a felperes az „eredeti” vagy „induló árként” (és az ekszertv.hu honlapon áthúzással megjelölt árként) bemutatott árat nem alkalmazta, és az sem igazolható, hogy a magasabb árak a termékek tényleges piaci értékét vagy jellemző piaci árát tükröznék.
- [65] Az ékszerek reklámozott tulajdonságai vonatkozásában az alperes – az Fttv. 14. §-ára hivatkozással – az ékszerek egyediségét, exkluzivitását, különlegességét hangsúlyozó jelzők (például „egyenesen Rómából”, „Milánóban tervezve olasz designer által”, „az Áldás Nagy Keresztje”, „díjnyertes magyar medál”, és nem csak az „ömlengés”) kapcsán hívta fel felperest, hogy igazolja azok valóságát, aki azonban mindössze a gyártó által megadott adatokra és az általa kiállított tanúsítványra hivatkozott, amely bizonyítékok a bíróság álláspontja szerint sem elegendőek az állítás valóságának igazolására. E körben – a teljesség igénye nélkül – kiemelendő, hogy a felperes nem bizonyította, hogy bármely termékét pl. a pápa ténylegesen megáldotta. Az ékszerek beszerzési forrásaként pedig kizárólag kínai és indiai gyártót jelölt meg. Az alperes helyesen járt el, amikor azt kifogásolta, hogy a felperes a lelkiismereti meggyőződésre apellálva, azt kihasználva állított a termékeiről olyan tulajdonságokat, amelyek objektív módon nem igazolhatóak.
- [66] A vizsgált kereskedelmi gyakorlatról tehát az alperes helytállóan azonosította a vizsgált kommunikációk (2016 novemberétől az ATV, Mozi+, Story5, Fem3, Sláger Tv, Tv2 televíziós csatornákon sugárzott Ékszer TV című televíziós műsorában közzétett, továbbá az azzal összefüggő egyéb kereskedelmi kommunikációk) fő üzeneteként a korlátozott ideig tartó, kedvezményes áron történő különleges tulajdonságokkal bíró ékszervásárlás lehetőségét. Az pedig irreleváns, hogy a felperes szándéka a kommunikáció kapcsán milyen tartalom közvetítésére irányult.
- [67] Az Fttv. 4. § (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki észszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is.
- [68] Ahogy arra a Fővárosi Ítéletábla a 2.Kf.27.024/2012/10. számú döntésében rámutatott, az átlagfogyasztó az átlagos, észszerűen jól informált, körültekintő és észszerűen figyelmes fogyasztó: ő az utca embere, a nagy többséghez hasonló mindennapi ember. Az ilyen átlagos fogyasztó az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el. Nem gyanakszik, hanem bízik az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében, és abban, hogy a számára adott tájékoztatás igaz, valamint pontos. Az észszerűen eljáró fogyasztó nem köteles további kutakodást folytatni annak érdekében, hogy a hozzá eljuttatott üzenet valóságnak megfelelő, teljes tartalmát megismerje. Az átlagos fogyasztó a saját tapasztalatait figyelembe veszi a reklámállítások értelmezésekor, ez azonban nem jelenti azt, hogy a reklámozó bármit állíthat, hiszen a fogyasztó a saját tapasztalata alapján úgyis tudja, hogy az nem igaz.
- [69] A Kúria a BH2015. 87. számú döntésében kiemelte, hogy a fogyasztók megtévesztésével kapcsolatos jogi szabályozás nem változott a tekintetben, hogy a fogyasztótól nem várható el az, hogy egy adott kereskedelmi kommunikáció tartalmában kételkedjen, annak valóságtartalmát ellenőrizze, és az azzal ellentétes körülményeket vagy az állítást cáfoló körülményeket keresse, kutassa.

- [70] Egységes a bírói joggyakorlat abban, hogy a kereskedelmi kommunikációnak önmagában pontosnak és valósnak kell lennie. A jogsértés megállapíthatósága szempontjából irreleváns, hogy az észszerűen eljáró fogyasztóknak esetlegesen utóbb módjukban állt a teljes körű tájékoztatás megszerzése, mert a jogsértés a jogsértő információ közreadásával befejeződött, azaz a megtévesztésre alkalmas kommunikáció közzétételével megvalósult. Amennyiben a fogyasztóban a kereskedelmi kommunikációval, illetve annak lényeges tulajdonságaival kapcsolatban téves képzet alakul ki, a jogsértés megállapítható. Nem mentesíti a vállalkozást a felelősség alól azon körülmény, hogy a fogyasztó személyes utánajárással végső soron hozzájuthat a szükséges információhoz, vagy hogy utóbb a szerződéskötéstől elállhat. Ellenkező esetben ugyanis a kereskedelmi kommunikációk során bármit el lehetne hallgatni azzal a kimentéssel, hogy utólag a fogyasztó majd úgyis hozzájuthat minden egyéb fontos információhoz, vagy akár vissza is küldheti a terméket.
- [71] A bíróság hangsúlyozza, amennyiben a felperes a saját maga által meghatározott módon a kedvezményes áron történő különleges tulajdonságokkal bíró ékszervásárlást kommunikálja, akkor mind a kedvezménynek, mind a különleges tulajdonságokra vonatkozó állításoknak meg kell felelniük a valóságnak, annak érdekében, hogy a kommunikáció ne legyen megtévesztő. A versenyjogi elvárás az, hogy az ígért előny reálisan, életszerűen elérhető legyen az átlagos fogyasztó számára. A felperes azonban az alperes előtti eljárásban nem igazolta, hogy valóban kedvezményes áron forgalmazta az ékszereket, valamint, hogy a termékek ténylegesen rendelkeztek a megnevezett tulajdonságokkal („egyenesen Rómából”, „szerencsehozó talizmán”, „Milánóban tervezve olasz designer által”, „az Áldás Nagy Keresztje”, „Diana hercegnő eljegyzési gyűrűje”, „díjnyertes magyar medál”, „angyalgyémánt”, „a Taylor karóra” stb.).
- [72] A korlátozott rendelkezésre állásra vonatkozó kereskedelmi gyakorlat körében a telefonálók számának, a darabszám korlátozottságának, valamint a korlátozott ajánlati idő műsorban történő folyamatos kiírása, bemondása utal arra, hogy a műsorban bemutatott képi-, vizuális és szöveges elemek megjelenítése egyértelműen azt üzeni a fogyasztók számára, hogy az adott ajánlat azonnali döntést, tehát azonnali megrendelést igényel, különben a fogyasztó lemarad az ajánlatról. A műsor alatt ugyanis a képernyőn folyamatosan látható a „raktáron x db” felirat, továbbá a műsorvezető időnként az adásban a még megrendelhető – és egyre csökkenő – mennyiséget is közli. A lemaradás veszélyére figyelmeztet az is, amikor alkalmanként kiírásra kerül, hogy hány telefonáló van éppen a vonalban. Összességében így a fogyasztóban az a benyomás alakul ki, hogy az ékszerek kedvező áron történő megvásárlása érdekében mielőbbi cselekvés szükséges. Az előzőekben – az ügyleti döntés körében – kifejtettekre figyelemmel, az azonnali döntéshozatalra készítés körében sincs jelentősége annak, hogy felperes elállási jogot biztosít, mert a jogsértés már alapvetően a termék megrendelésével megvalósul. Tehát a felperes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor valótlanul azt állította, hogy a bemutatott ékszerek korlátozott ideig és mennyiségben állnak rendelkezésre az adott kedvező áron, ezáltal megfosztotta a fogyasztókat a tájékozott döntéshez szükséges időtől.
- [73] A fentiekre figyelemmel a bíróság megállapította, hogy az alperes a tényállást a szükséges mértékben feltárta, és annak alapján okszerű következtetések révén megalapozottan foglalt állást a jogsértés fennálltáról. A perbeli esetben vizsgált felperesi kereskedelmi kommunikációk egyrészt objektíve alkalmasak voltak a fogyasztók megtévesztésére, mivel kellő alapot adhattak arra, hogy az átlagfogyasztóban téves képzet alakuljon ki arról, hogy rendkívül – akár 80-85 %-os – kedvezményes áron különleges tulajdonságokkal bíró ékszert vásárolhatnak, másrészt a felperes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, mert a korlátozott elérhetőség kommunikálása azonnali döntésre sarkallta őket.
- [74] A bíróság ezt követően a bírágkiszabással kapcsolatban előadott felperesi érveket vizsgálta.

- [75] A Tpvt. 78. § (3) bekezdése kimondja, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni.
- [76] A bírság kiszabásának indokoltságát és összegét az alperes mérlegelés alapján dönti el. A Kp. 85. § (5) bekezdése értelmében a mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e. A bírságolásra vonatkozó kétszeres mérlegelési kötelezettség következtében a határozatból egyértelműen ki kell tűnnie, hogy mely okból döntött az alperes a bírság kiszabása, mint jogkövetkezmény alkalmazása mellett, és annak mértékét milyen szempontok alapján határozta meg. Amennyiben a bírság kiszabását megalapozó jogsértés megtörtént, és a bírság kiszabásának indokoltságát és összegét az alperes a Tpvt. 78. § (3) bekezdésében foglalt keretek között állapította meg, a mérlegelésnél irányadó valamennyi szempontot helyesen alkalmazta, és azokat megfelelően indokolta, akkor a bíróságnak nincs jogszabályi lehetősége a mérlegelés szempontjainak felülmérlegelésére, és a kiszabott bírság mellőzésére vagy mérséklésére. A jogorvoslati eljárásban a kiszabott bírság mellőzésére vagy összegének megváltoztatására csak akkor kerülhet sor, ha az alperes mérlegelési jogkörben hozott döntése nem felel meg a Kp. 85. § (5) bekezdésében előírt törvényi követelményeknek, vagy a bíróság olyan új tényt vagy körülményt állapít meg, amely a bírság mellőzését vagy összegének mérséklését indokolhatja. Jogszabályi felhatalmazás hiányában a bíróságnak nincs lehetősége méltányosság gyakorlására sem.
- [77] A bírságalaphoz kapcsolódóan az alperes a határozat 152-153. pontjában részletesen leírta, hogy kiindulási alapként a vizsgált időszakban az Ékszer TV című műsor közzétételére fordított összeget megfelelő kiindulási alapnak tekintette, azzal, hogy a költségeket csak az ékszerértékesítésből származó árbevételnek a teljes belföldi értékesítési árbevételhez képesti arányában vette figyelembe.
- [78] A súlyosító körülmények kapcsán előadott felperesi érveléssel kapcsolatban a bíróság megállapította, hogy az alperes helyesen értékelte kiemelt súlyosító körülményként a kereskedelmi gyakorlat intenzitását, mivel a kommunikáció közvetlen és célzott volt, az üzenete pedig erőteljes volt, hiszen az adásokra – egyes időszakokban országos kereskedelmi csatornákon – éveken keresztül napi rendszerességgel, illetőleg naponta kétszer került sor, ami összességében nyilvánvalóan jelentős fogyasztói kör elérését biztosította.
- [79] Az enyhítő körülmények figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos felperesi kifogás vonatkozásában a bíróság hangsúlyozza, hogy a bírságkiszabást befolyásoló körülményeket mindig a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva kell értékelni és megindokolni. Valamely – általában enyhítőnek tartott – tényezőt akkor lehet a konkrét ügyben is ilyenként értékelni, ha az indok, amely miatt annak enyhítő hatása van, az adott ügyben is megállapítható. Nem járt el jogsértően az alperes akkor sem, amikor kiemelt enyhítő körülményként nem értékelte azt, hogy a felperes önként abbahagyta a kifogásolt kereskedelmi gyakorlatát, mert azt már az előzetes álláspont megismerése után tette. Hangsúlyozandó, hogy elvárható, hogy a felperes figyelemmel legyen az alperesi gyakorlatra, és nem kell megvárnia a jogorvoslati eljárás végét a kifogásolt gyakorlat megváltoztatásához.
- [80] A bíróság egyetért az alperes 30 napos elállási jog kapcsán kifejtett érvelésével, vagyis, hogy a fogyasztók utóbb sem feltétlenül észlelik, hogy a felperes magatartása káros lehetett számukra, különösen a magatartás agresszív formája esetén, ami elsősorban nem a racionális döntési szempontokra, hanem az érzelmi aspektusokra, adott esetben a tudat alatti síkra gyakorol hatást.

- [81] Ahogy azt a Fővárosi Törvényszék a 105.K.700.879/2018/60. számú ítéletében kifejtette, az alperes által kiadott Bírsággözlény nem jogszabály, hanem egy olyan „puha jogi eszköz” (soft law), amely az alperes bírsággözlény körében követett aktuális (változtatható) jogalkalmazási gyakorlatának alapjait ismerteti. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a Bírsággözlényben foglaltak szigorú értelemben véve a közigazgatási perben sem kérhetők számon az alperesen. Miután a közigazgatási perben a bíróság jogszerűségi – vagyis a jogszabályoknak való megfelelési – vizsgálatot végez, a bíróságnak nem azt kell vizsgálnia, hogy a határozat összhangban áll-e a közleményben foglaltakkal, hanem azt, hogy megfelel-e a jogszabályoknak. A Bírsággözlény lététől, tartalmától függetlenül a versenyhatóság által kiszabott bírságnak a Tpv. 78. §-ában foglaltaknak kell megfelelnie. A törvényi szabályozás annak eldöntésében, hogy egy adott ügyben szükség van-e bírság kiszabására, illetve a bírság konkrét összegének megállapítása körében is igen széleskörű mérlegelési jogkört biztosít a hatóságnak. A bírság összegszerűségének meghatározása során a mérlegelési jogkör gyakorlásához eligazítást ad a Tpv. 78. § (3) bekezdése, amely példálózó jelleggel felsorolja a hatóság által figyelembe veendő szempontokat, súlyosító és enyhítő körülményeket.
- [82] A bíróság hangsúlyozza, hogy a bírságmaximumot nem éri el a kiszabott bírság.
- [83] Az alperes határozatában ismertetett szempontok a bírság kiszabásának indokoltságát és összegének megállapítását megfelelően alátámasztották, a határozatából megállapíthatóak a mérlegelési szempontok, a mérlegelés jogszerűsége is. Az alperes a jogsértés súlyával, az ügy összes körülményével arányban álló bírságot szabott ki a felperessel szemben. Ehhez mérten a felperes keresetében nem jelölt meg olyan új tényt vagy körülményt, amely alapján az alperesi mérlegelés jogsértő volta megállapítható lett volna, illetve amelynek figyelembevételét az alperes elmulasztotta volna, ezért nem volt helye a határozat részbeni megváltoztatásának és a kiszabott bírság mellőzésének vagy összege mérséklésének sem.
- [84] A bíróság megvizsgálta a felperes hatodlagosan előterjesztett – a fizetendő részlet csökkentésére vonatkozó – kereseti kérelmét, és azt alaptalannak tartotta figyelemmel arra, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az alperes az általa megállapított havi 20.000.000 forintos részletfizetéssel jogszabálysértést követett el.
- [85] Mindezekre figyelemmel a bíróság azt állapította meg, hogy az alperes sem anyagi, sem az ügy érdemére kiható súlyos eljárás jogszabálysértést nem követett el döntése meghozatala során, az alperes határozata a keresetben felhozott okokból nem jogsértő, ezért az alaptalan keresetet a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította.
- [86] A bíróság megítélése szerint a Tpv. 78. § (1b) bekezdése nem ütközik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe, amire tekintettel a nem látta indokoltnak a felperes által kért, az Alkotmánybíróság - a Tpv. 78. § (1b) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló - normakontroll eljárásának bírói kezdeményezésére irányuló kérelme teljesítését, ezért azt elutasította.
- [87] Az alperes a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint felszámította. A Pp. 83. §-a értelmében a pernyertes alperes perköltségét a pervesztes felperes köteles megfizetni. A perköltség összegének megállapítása során a bíróság az elvégzett jogi munka időigényére figyelemmel az alperes perköltségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a költségjegyzékben foglaltaktól eltérően, mérlegeléssel, mérsékelt összegben állapította meg a rendelkező rész szerint.
- [88] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, a 45/A. § (2) bekezdésére

figyelemmel a 39. § (1) bekezdésében és 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján meghatározott 1.500.000 forint kereseti illeték megfizetésére a felperes a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles.

[89] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (2) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2021. december 1.

dr. Bőke Katalin Erzsébet s.k.
a tanács elnöke

dr. Surányi Katalin s.k.
előadó bíró

dr. Tóth László s.k.
bíró